DOBRČICKÉ NOVINY

2/2017

Obec Dobrčice | Ročník VII. | 30. června 2017 | zdarma

Úvodník

Vážení občané,

začalo léto, dětem prázdniny a těm z Vás, kteří chodíte do práce, hlavně starosti, kdo Vaše děti pohlídá. Vzpomínám si, že když jsem byl ještě na základní škole, musel jsem se starávat o prázdninách nejen o sebe, ale i tak trochu o babičku Ostrčilovou, které již zdraví moc nesloužilo a občas potřebovala pomoct, a to i včetně vaření oběda. Tehdy to pro mne nebylo jednoduché a ne vždy jsem byl z toho nadšený. Co byste asi čekali od desetiletého nebo patnáctiletého výrostka… Když jsem byl starší, tak jsem pomáhal i babičce Pechové. V mnohém to bylo podobné.

S odstupem času jsem rád, že jsem toto mohl zažít, protože mi to dalo hodně do dalšího života. Nejen, že si vážím lidí, co se starají o své členy rodiny, kteří potřebují pomoci, ale také vnímám jejich vypětí sil, které s tímto mnohdy přichází. Zároveň mne to taky naučilo jisté odpovědnosti. Stejně mne udivuje, že mí rodiče byli tehdy natolik odvážní, že mi tyto starosti svěřili. Dnes jim mohu za to jen poděkovat – v dobrém slova smyslu.

A proč Vám o tom tady píši? Protože i Vy v době léta přemýšlíte, kdo se o Vaše děti postará, když jste v práci. Nechci Vám říkat, co máte nebo nemáte dělat, zejména když já sám zatím nejsem rodič. Jen se trošku inspirujte, že je třeba dětem důvěřovat. Ona zodpovědnost, kterou na ně naložíte, může mít pozitivní vliv do budoucna.

Přeji Vám co nejméně letních starostí a hodně krásných rodinných zážitků.

Marek Ostrčil
starosta obce

Foto: J. Chlapečka

Z činnosti zastupitelstva

Zastupitelstvo obce Dobrčice na svém 18. zasedání konaném dne 25. května 2017:

- vzalo na vědomí kontrolu plnění usnesení ze 17. zasedání zastupitelstva obce, provedená rozpočtová opatření č. 1/2017, 2/2017 a 3/2017, zápis č. 1/2017 ze zasedání kontrolního výboru zastupitelstva obce Dobrčice,
- souhlasilo s hospodařením obce Dobrčice za rok 2016 a to bez výhrad,
- schválilo účetní závěrku obce Dobrčice za rok 2016,
- schválilo uzavření smlouvy o budoucí smlouvě darovací mezi obcí Dobrčice a paní Martou Krejčí z Líšné (podrobnosti níže),
- schválilo uzavření smlouvy o poskytnutí dotace v Programu na podporu JSDH 2017 mezi obcí Dobrčice a Olomouckým krajem.

Další informace o činnosti zastupitelstva a obecního úřadu:

- Obec Dobrčice úspěšně ukončila jednání s paní Krejčí z Líšné, která je jedním ze spolumajitelů domu č.p. 41 a přilehlých parcel – Chmelařovo. Paní Krejčí je ochotna darovat svůj podíl na těchto nemovitostech obci Dobrčice za předpokladu, že se nám podaří získat i další podíly. Cílem obce Dobrčice je vyřešit letitý problém s tímto domem, který je v havarijním stavu a hyzdí tak obec. Největší riziko hrozí hlavně dětem, které v rámci své zvědavosti mnohdy vstupují do tohoto domu a vystavují se velkému riziku úrazu.
- V pátek 12. května se konala valná hromada Vodovodů a kanalizací Přerov, a.s., kde obec Dobrčice vystupovala v pozici plnohodnotného akcionáře, který vlastní 1595 ks akcií v nominální hodnotě 1000,- Kč/ks. Na valné hromadě byl oceněn konstruktivní přístup obcí při realizaci navrácení všech akcionářských práv jednotlivým obcím. Obec Dobrčice v loňském roce uzavřela smlouvu o ukončení smluv a o narovnání, díky níž byl ukončen závazek obce Dobrčice umožnit za splnění daných podmínek okamžitý prodej svých akcií smluvní straně. Z této povinnosti se obec Dobrčice vyvázala uzavřením smlouvy o ukončení smluv a o narovnání a nyní již plně ovládá své akcie VaK Přerov, a.s. Na dividendách by letos obec Dobrčice měla získat více jak 20 tis. Kč.
- Dne 16. 5. 2017 bylo úspěšně ukončeno závěrečné vyhodnocení akce k dotaci na opravu naší kapličky. Veškeré odevzdané doklady a faktury splňovaly náležitosti požadované podmínkami dotace.
- Ve čtvrtek 22. května 2017 se uskutečnila valná hromada *Dobrovolného svazku obcí Přestavlcký les*, na které bylo odsouhlaseno hospodaření za rok 2016 a schválen závěrečný účet za rok 2016. Dále byla řešena otázka lepšího plánování těžby dřeva v lese tak, aby těžba maximálně probíhala v zimním období. Problematickou kapitolou bude těžba dřeva napadeného kůrovci, kterého i v letošním roce bude pravděpodobně velké množství. Zvláštní pozornost byla věnována těžbě bříz, které v našem lese ve velké míře trpí bílou hnilobou. Po letošních zkušenostech s těžbou dřeva bylo dohodnuto, že zadávání těžby dřeva v budoucnu proběhne vždy tak, aby těžba dřeva proběhla vždy do 30. 4.
- Zastupitelstvo obce se zabývalo možností odkupu polní cesty mezi kříži na Podkřížové a na Kamenci od obce Horní Moštěnice, která je vlastníkem této polní cesty.
- V měsíci dubnu ukončil na obci pracovní poměr pan Alfred Kosík. V měsíci červnu pak odešel do důchodu pan Antonín Navrátil. Oběma děkujeme za všechnu odvedenou práci na obci.

- V květnu nastoupili na obec dva noví zaměstnanci, kterými jsou pan Jindřich Drtil a pan Vítězslav Smolka. Pan Smolka byl zaměstnán v rámci programu veřejně prospěšných prací, který je podpořen dotací z Úřadu práce ČR. Přeji jim mnoho zdaru v zaměstnání.
- V červnu byla provedena kontrola stavu revitalizovaného úseku Dobrčického potoka. V letošním roce zajišťují údržbu zeleně obecní zaměstnanci a již nyní lze říci, že tento úkol odvádí s dobrými výsledky. Zjištěné úhyny stromů budou nahrazeny v podzimním období částečně pomocí náletových dřevin v okolí Dobrčic a částečně zakoupením nových stromů. Na jaře bude provedena obnova výsadby ploch s vrbami, které byly bohužel v drtivé většině zdecimovány okusem zvěří. Na základě konzultace s panem Jánem Kosturou byla dohodnuta opatření, která by tomuto měla do budoucna zamezit.
- V červnu proběhlo natáčení a focení naší obce a nejbližšího okolí z dronu. Dvě fotografie můžete vidět v tomto čísle. Na webových stránkách obce se v dohledné době objeví další fotografie a propagační video obce nasnímané právě z tohoto dronu. Natáčení a focení obce provedlo studio *Falcon-Vision* z Olomouce.

(MO)

Společenská kronika

K 30. červnu 2017 měla obec celkem 229 obyvatel: 114 mužů a **115** žen, z toho je 36 dětí do 15 let: 18 chlapců a 18 dívek. Za uplynulé období se dva lidé odstěhovali. V měsíci květnu se manželům Voltnerovým narodila Natálie Voltnerová. Vítáme ji na světě.

Od posledního vydání Dobrčických novin jsme se rozloučili se dvěma našimi spoluobčany. Dne 6. června 2017 zemřel ve věku nedožitých 65 let pan Karel Voltner a 24. června 2017 zemřel ve věku nedožitých 73 let pan Arnošt Mlčák. Všem pozůstalým vyslovujeme upřímnou soustrast a s úctou vzpomínáme na zesnulé.

(MM)

Informace a zajímavosti

Třídění odpadu v naší obci

V tomto čísle Dobrčických novin chci velice poděkovat našim občanům za přístup k třídění odpadů.

Ten Dobrčicím vynesl v roce 2016 celkový nárůst v množství vytříděných odpadů oproti roku 2015. Zejména ve 4. čtvrtletí roku 2016 a letošním prvním čtvrtletí se projevilo rozšíření kapacity sběrných nádob. Následující graf zobrazuje vývoj obdržených odměn od společnosti EKO-KOM, a.s. za vytříděný odpad.

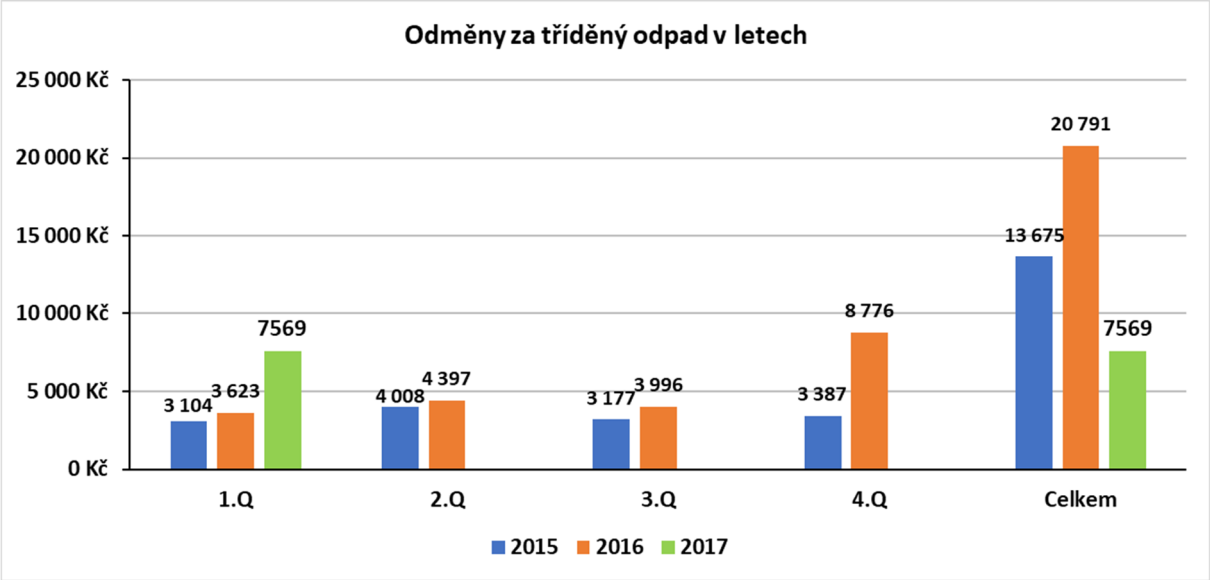

O změně v třídění odpadů taktéž vypovídají výsledky umístění v krajské soutěži *O keramickou popelnici* za rok 2016, kdy obec Dobrčice obsadila v kategorii obcí do 500 obyvatel 97. místo v Olomouckém kraji. V této kategorii bylo hodnoceno celkem 165 obcí Olomouckého kraje. Přitom v roce 2015 se naše obec umístila o celých 28 příček níže, tj. na 125. místě. Myslím, že takové zlepšení je úžasné a zejména výsledky v posledním čtvrtletí roku 2016 tomu napomohly. Pokud budou i další výsledky v následujících čtvrtletích obdobné, věřím, že se za rok 2017 může naše obec umístit do 50. místa v Olomouckém kraji.

Na konci června byli obci Dobrčice doručeny sady tašek na tříděný odpad o objemu 40 litrů, které obec nakoupila za zvýhodněnou cenu od společnosti EKO-KOM. Věřím, že Vám pomocí těchto tašek usnadníme třídění odpadů.

Foto: M. Ostrčil

Na každou domácnost nebo rekreačního objekt připadá zdarma jedna sada tašek na tříděný odpad o objemu 40 litrů. Tašky si můžete vyzvednout v době úředních hodin na OÚ Dobrčice v termínu do 31. 8. 2017.

Marek Ostrčil
starosta obce

Počasí v Dobrčicích v první polovině roku

Vstup do letošního roku se vyznačoval nezvykle studeným počasím. Po několika letech jsme se dočkali delšího souvislého období mrazů, které trvalo po celý leden. Zejména v jeho první polovině klesala ranní teplota pod minus patnáct stupňů. Koncem měsíce i nasněžilo, a tak jsme si mohli užít zimních radovánek. Začátkem února již mrazy začaly polevovat, poslední dekáda byla velmi teplá, a výrazně tak ovlivnila průměr měsíce jako celku. Srážek bylo ale velmi málo. První polovina března byla mimořádně teplá, a i když se ve druhé polovině ochladilo, celkově vyšel měsíc březen s odchylkou + 3,5 stupně jako teplotně silně nadprůměrný. Duben byl chladný a poměrně deštivý. V letošním roce je zatím jediným měsícem, který vyšel srážkově jako nadprůměrný, a to zejména díky trvalému dešti ve dnech 27. a 28. dubna, kdy spadlo 40 mm srážek. Bohužel to byl pohříchu zatím jediný vydatnější déšť v tomto roce. 21. dubna přišel ranní mráz, který způsobil škody na ovocných stromech, ale také na některých zemědělských plodinách či okrasných květinách. Květen byl příjemně teplý, přišlo i několik bouřek, ale srážkově chudých. Úhrn srážek v květnu dosáhl sotva 50 % normálu. Měsíc červen se jeví zatím jako teplý a velmi suchý (uzávěrka novin 20. června). Bohužel, v této chvíli pokračuje trend několika posledních let s nedostatkem srážek, který ještě umocňují nadprůměrné teploty. Teplotně byl leden mírně podprůměrný, únor mírně nadprůměrný, březen silně nadprůměrný, duben normální až slabě podprůměrný, květen a červen mírně nadprůměrný. Srážkově byl nadnormální duben, březen normální, leden a únor mírně podnormální a období od 1. května do 20. června silně podnormální.

Závěrem lze shrnout, že první polovina roku 2017 byla teplotně slabě až mírně nadprůměrná a srážkově mírně podprůměrná.

Roman Zbořil

Připomínka padlých spoluobčanů

Jako každý rok i letos si občané při Dni osvobození (8. 5.) připomněli padlé spoluobčany v obou světových válkách symbolickou kyticí k pomníčkům padlých. *(foto: J. Chlapečka)*

Z historie obce

Dobrčice v objektivech dobových fotoaparátů

V tomto čísle Dobrčických novin zavzpomínáme nad již historickými fotografiemi na Karla Voltnera a Arnošta Mlčáka. *(foto z archivu obce a SDH)*

zleva: František Kašpárek, Arnošt Mlčák, Karel Voltner, Augustin Ostrčil a Zdenek Špíšek (výročí 70 let SDH Dobrčice, 2008, foto: J. Chlapečka)

Zdenek Špíšek a Arnošt Mlčák při útoku starších pánů konaném u příležitosti žehnání obecním symbolům (2006)

Josef Ostrčil a Karel Voltner při útoku starších pánů konaném u příležitosti žehnání obecním symbolům (2006)

Arnošt Mlčák a Vítězslav Smolka při útoku starších pánů konaném u příležitosti žehnání obecním symbolům (2006)

Historie některých domů v Dobrčicích

Dům čp. 20

Dům stojí uprostřed obce, hned vedle č. 46 přes ulici k Beňovu. Je situován k jihu, kousek od něj je autobusová zastávka a je nepřehlédnutelný tím, že to je nejdelší dům v obci s obrovskou zahradou. V dřívějších dobách byl obydlen nejprve podsedníky a později pololáníky. Prvním zaznamenaným osedlým podle lánových rejstříků z roku 1657 byl podsedník s poli Martin Dráb. Koncem 17. století a začátku 18. století hospodařil na č. 20 Jan Bělocký. Se jménem Jana Bělockého je uveden jen jeden záznam týkající se svatby, a to že v roce 1698 kdy se Jan Bělocký vdovec z Věžek oženil s Marinou dcerou Bartoloměje Šímy z Dobrčic. Pravděpodobně to byl syn předešlého. Je zapsáno i jméno Jakuba Bělockého, předpokládáme, že se mohlo jednat o rodinného příslušníka. Zde je uvedeno několik nalezených dat vztahujících se k této rodině. Jakub Bělocký zemřel 22. 1. 1715 ve věku 50 let, jeho manželka Marina Bělocká zemřela 10. 5. 1714 ve věku 45 let. Jejich děti dvojčata Anna a Magdaléna se narodily 19. 7. 1711 a zemřely obě během dvaceti dní. Dcera Kateřina zemřela 5. 10. 1712 ve věku 8 let, syn Jakub zemřel 4. 4. 1720 ve věku 12 let. Jejich dcera Marina se vdala v roce 1732 za vdovce Jakuba Svobodu z Dobrčic, který ale zemřel příští rok. Další osudy této rodiny nejsou známy. Podle Rektifikačních akt z poloviny 18. století se zde na tomto čísle 20 nalézá jméno Havel Navrátil. Tento podsedník se narodil v roce v roce 1706, jeho otec se jmenoval Jan Navrátil. 8. 2. 1702 je zapsáno, že Jan Navrátil, syn Václava Navrátila a Kateřiny si vzal za manželku Marinu dceru Matěje Topolánka z Moštěnice. Rod Navrátilů pocházel pravděpodobně také z Moštěnice. S manželkou Marinou, která zemřela 10. 2. 1716, měl hodně dětí. V období let 1703 – 1716 se narodilo asi 8 dětí, které byly zapsány a to: Anna, Marina, Havel, Václav, Rozina, Magdaléna, Kateřina a Veronika. Většina jich zemřela v dětském věku, až na Annu, Marinu a již zmíněného Havla. Jan Navrátil se oženil podruhé. Jeho druhá žena se jmenovala Kateřina, ta mu ovšem zemřela také velmi brzo a to 7. 2. 1726 ve věku 30 let. Od roku 1717 do roku 1724 stihli mít 5 dětí a to: Kateřinu, Magdalénu, Barboru, znovu Kateřinu a Apolónii. Kmotrem těchto dětí byl většinou Matěj Černoch a jeho manželka Kateřina z Beňova. Tento dotyčný se později psal i Matěj Černošek. Jan Navrátil se oženil potřetí a to 26. 9. 1726 s Annou, dcerou Jana Novosada z Dobrčic. Spolu měli asi 3 děti, Rosinu, narozenou 1726, zemřelou o rok později, Josefa narozena 1729 a Floriána narozeného 1732. Více už vyčerpaný Jan Navrátil nestihl, protože zemřel 18. 11. 1733 ve věku 60 let. Je více než pravděpodobné, že Navrátilovi na čísle 20 v první polovině 18. století žili. Již zmíněný Havel, syn Jana Navrátila narozený 17. 8. 1706 se oženil 3. 3. 1734 s Marianou, dcerou Mikuláše Skácela. Spolu měli také velmi mnoho dětí. V rozmezí let 1734 – 1756 se narodili: Tomáš, Mariana, Anna, Veronika, František, Jan, Magdaléna, znova Mariana, Jiří, Albert, Jan, Karel a Tekla. I zde hodně dětí jim zemřelo v dětském věku. 23. 9. 1754 se přiženil na č. 20 Matěj, syn Mikuláše Kubíka z Moštěnice, ten si vzal za manželku Annu, dceru Havla Navrátila a převzal hospodářství. Havel Navrátil se odstěhoval s rodinou na obecní domek č. 29 v Dobrčicích a zde 13. 2. 1763 jako podruh zemřel. Jako chudý člověk byl pohřben zadarmo. Podle Tereziánského katastru na č. 29 později bydlel i Matěj Kubík, než se dostal na č. 6 v Dobrčicích, na č. 20 v té době zde bydlel Jiří Navrátil jako podruh, který byl asi bratr Havla Navrátila, i když se nenašel o něm jediný záznam. 23. 2. 1773 zde zemřela jeho manželka Marina jako podruhyně a vdova. Předtím 10. 2. 1773 zemřela jejich dcera Marina ve věku 20 let. V 70. letech 18. století se stala majitelem č. 20 rodina Martilíkova, jmenovitě to byl Jiří Martilík, narozený v roce 1723. Ten měl za manželku Annu narozenou v roce

1721. Z dětí, které se jim narodily a byly zapsány, jsou tyto: František, pokračovatel rodu narozen 1747, dcera Veronika, vdaná za tkalce Jana Rippla z č. 8. 19. 6. 1771 se jim na č. 20, kde bydleli, narodila dcera Anna. Později bydleli na č. 17 a na č. 19. Dále se Martilíkovým narodil v roce 1762 syn Josef, zemřel jako malé dítě, následné v roce 1763 Jan, v roce 1766 Jiří, v roce 1768 další syn Antonín a v roce 1770 Bartoloměj. Jiří Martilík zemřel 30. 7. 1775 ve věku 52 let, jeho manželka Anna v roce 1791 ve věku 70 let. Po Jiřím Martilíkovi zde bydlel jeho syn František. Oženil se 21. 10. 1777 s Marinou, dcerou Jiřího Hlaváče, domkaře z Moštěnice. Narodily se jim tyto děti: Josef *1780, zemřel jako malé dítě 12. 7. 1780. Petronila* 1782 (vdaná 24. 6. 1800 za Jana Svenadu z Bochoře), Viktorie *1784, Jan *1786, zemřelý o rok později, Anna *1788 (za kmotra jí byl Josef Ulehla, konšel z Dobrčic) a na konec v roce 1791 narozený Augustin, zemřelý v roce 1794 na neštovice. Otec těchto dětí František Martilík umírá v roce 1792 ve věku 45 let na tyfus. Vdova Marina se brzy vdala a to 5. 6. 1792 jako 35 letá za Josefa Netopila, vysloužilého vojáka, syna Tomáše Netopila, sedláka z Věžek. Josefovi bylo 30 let. Josef zemřel v roce 1804 na sněť a také jeho žena v témže roce. Příčinou úmrtí bylo chrlení krve. Zůstali pravděpodobně bez potomků. Souběžně s nimi zde žila i Viktorie, dcera Františka Martilíka a jíž zmíněné Mariny. Viktorie se vdala 17. 4. 1804 ve věku 20 let za Bartoloměje Petříka, syna Václava Petříka z Přestavlk č. 20 a jeho manželky Mariny, dcery Václava Houžvy. Za svědky jim byli hospodský z Přestavlk František Vinklárek a Bartoloměj Ulehla z Dobrčic. Jejich manželství však netrvalo dlouho, neboť Viktorie zemřela 19. 8. 1805 ve věku 21 let. Již další rok se Bartoloměj oženil znovu, tentokrát s Josefou, dcerou Abdona Říhovského, učitele na škole ve Staré Vsi. Spolu měli velmi mnoho dětí. Již v roce 1807 to byl Josef, zemřelý o rok později. V roce 1809 narozený František, pokračovatel rodu, 1810 narozená Františka, vdaná v roce 1830 za Václava Ondrušku z Beňova, který měl 24 let. Dále to byla dcera Jana narozená v roce 1812, sezdaná 11. 7. 1837 za Františka Rozkošného, pololáníka z Pravčic č. 28, tomu bylo 24 roků. V roce 1814* Josef, v roce 1816 * Jan, zemřelý v roce 1819, v témže roce narozený opět Josef, zemřelý v roce 1834 jako18letý na střevní chorobu. V roce 1819 * Anna, + v roce 1819. V roce 1821 * Vavřinec, ten se oženil 30. 5. 1843 jako 22letý s Josefou, dcerou Františka Březiny, sedláka z Dobrčic č. 3 a jeho manželky Anny, rozené Zaorálkové z Líšné. Josefa měla 23 let. Vavřinec pracoval jako mlynář na větřáku v Říkovicích, kde 22. 1. 1868 zemřel. Dále to byly děti Anna, narozená v roce 1823 a v roce 1828 narozený Jan. Bartoloměj Petřík zemřel na čísle 20 v roce 1841 jako 65letý výměnkář na stařeckou slabost a jeho manželka Josefa v roce 1850 jako 67letá na tuberkulózu. Již zmíněný František, narozený 1809 pokračovatel na č. 20, se oženil v roce 1837 ve věku 28 let s Barborou, dcerou Augustina Ostrčila z Přestavlk, č. 19, které bylo 24 let. Podle dostupných pramenů spolu měli tyto děti: V roce 1840 * Annu, ta se 30. 8. 1859 jako 19letá vdala za Ignáce Uherka, pololáníka z Dobrčic č. 23, syna Jana Uherka z Beňova a jeho ženy Rozálie, rozené Dostálové, kterému bylo 23 let. Jako svědci jim byli František Ostrčil, mlynář z Beňova, původem z Dobrčic a Augustin Dostál, sedlák z Beňova. Anna zemřela 7. 8. 1916. Dále to byly děti: syn Jan * v roce 1843, v roce 1846 * Josef, 6. 3. 1851 narozená Josefa, ta se 13. 11. 1877 jako 26letá vdala za Antonína Kučeru, pololáníka a měšťana v Bystřici pod Hostýnem č. 70, kterému bylo 42 let. Barbora, manželka Františka Petříka zemřela v roce 1869 jako 60letá na vodnatelnost a její manžel František zemřel v roce 1877 jako 68letý na úbytě. Na čísle 20 pokračuje syn Františka a Barbory Josef Petřík, narozený v roce 1846. Ten se oženil 22. 6. 1869 jako 23letý s Amálií, dcerou Jana Uherka, pololáníka v Beňově a jeho manželky Rosálie, dcery Jana Dostála, které bylo 20 let. Svědci byli František Bělař, sedlák v Beňově a Augustin Skácelík, sedlák z Dobrčic. Měli spolu 10 dětí: Hedvika * 1869, Josef * 1871, František * 1873, Aloisie * 1874, Bohumil * 1876, Adolf

* 1878, 1879 opět narozená Aloisie, Anna * 1880, Ludvík * 1882, opět Ludvík * 1886. Z těchto 10 dětí zemřelo těmto nešťastným rodičům 6 dětí: Aloisie, Bohumil, znovu Aloisie, Ludvík, opět Ludvík. Většinou jako malé děti ve věku 1až 3 roky, výjimkou byl Adolf, který zemřel jako 9letý. Většinou to byly dětské nemoci a plicní onemocnění. Další 4 přežily do dospělého věku. Např. dcera Hedvika se vdala jako 20letá 3. 2. 1891 za Augustina Tesárka, rolníka z Dobrčic, č. 28, další dcera Anna se vdala 21. 2. 1911 za Františka Janovského, rolníka z Míškovic č. 78. Potom zůstali ještě chlapci Josef a František. Neštěstí v tomto domě dovršila smrt matky těchto dětí a manželky Josefa Petříka Amálie, která skonala 29. 3. 1888 ve věku 38 let na rakovinu děložního čípku. Josef Petřík se oženil podruhé s Žofií, dcerou Františka Skřečka, rolníka z Přerova – Šířavy a 19. 9. 1889 se jim narodil syn Adolf. V roce 1880 byl majitel pololánu Josef Petřík a jeho manželka Amálie, chovali 5 koní, 6 krav a 9 prasat. V roce 1890 byl majitelem stále Josef Petřík se svou manželkou Žofií a dětmi Josefem, Adolfem, dcerou Hedvikou, dcerou Annou a synem Františkem. Dále zde bydleli Martin Baroň, čeledín z Rusavy, Bertina Topolánková z Moštěnice a Anna Bárková z Přerova jako děvečky. Měli 12 prasat, 4 koně, 4 hovězí kusy. V roce 1910 je majitelem stále Josef Petřík a Žofie, bydlí zde syn Petřík Adolf, vojín pěšího pluku č. 54, schovanka Petříková Bedřiška narozená 15. 3. 1904 v Chomýži, pravděpodobně dcera zemřelého Josefa Petříka ml. Její bratr Josef narozen 15. 8. 1906 v Kelči jako chovanec byl vychován u své tety Hedviky, sestry otce Josefa, která byla provdaná za Tesárka Augustina z Dobrčic č. 28.

Současná podoba domu, foto: J. Chlapečka

V roce 1921 je majitelem pololánu Petřík Adolf s manželkou Hedvikou, rozenou Jandovou, narozenou 8. 4. 1894 v Beňově, později zemřela 19. 2. 1949 ve Fakultní nemocnici v Olomouci. Svatbu měli 21. 11. 1920. Stále zde žila majitelova matka Žofie a Bedřiška, schovanka, která se později vdala za Františka Pánika z Kostelce, spolu měli syna Františka narozeného v roce 1927 učitele na Zemědělské škole v Přerově, později

bydlícího v Přestavlkách, kam se přiženil. Vzal si za manželku Mirku Spalovou. Měli syna Františka a dcery Mirku a Jitku. Dcera Jarmila, narozená v roce 1929 se vdala za Květoslava Jurečku z Říkovic a zůstala doma v rodném domě. Květoslav pracoval v podniku Nářadí Hulín jako normovač a jeho manželka v zemědělském družstvě v Horní Moštěnici v živočišné výrobě. Květoslav Jurečka zemřel v roce 1978 jako 51letý. Spolu měli dvě děti. Starší Květoslav se narodil v roce 1954 a vyučil se jako elektrotechnik. Oženil se s Janou Rákosovou ze Staré Vsi, která později pracovala také v zemědělském družstvě. Narodili se jim tři synové, Dušan narozen 1977, dále Petr narozen 1980 a nejmladší Květoslav, ten se narodil v roce 1984. Bydleli v Dobrčicích na čísle 20, kde s nimi bydlela i matka Jarmila Jurečková. Ta se po smrti syna Květoslava v roce 2000 odstěhovala ke své dceři Jarce do Ostravy, kde zemřela v roce 2007. Dcera Jarka, narozená v roce 1956 se vyučila cukrářskou a vzala si za manžela pana Skácela z Přestavlk, vojáka z povolání a odstěhovala se z Dobrčic. Po smrti svého manžela Květoslava se Jana Jurečková později rozhodla dům prodat a odstěhovala se do Staré Vsi. Dům koupil Ján Kostrura z Přerova se svou rodinou.

Dům čp. 21

U Starostů, říkávali staří lidé domu č. 21 stojícímu uprostřed obce hned vedle čísla 20 směrem na západ, a to proto, že pan Augustin Ostrčil býval starostou.

Původní podoba domu.

Jméno Ostrčil se objevuje v Dobrčicích již po 30leté válce a to Mikuláš Ostrčil. Toto jméno se objevovalo v Dobrčicích i na jiných číslech než č. 21, někteří byli příbuzní, poněvadž grunt dědil vždy nejstarší syn, ostatní museli z domu a hledali obživu jako

domkaři. Jméno Ostrčil je poměrně vzácné, nositelé tohoto jména se objevovali hlavně v okolních vesnicích a to jak v Dobrčicích, také v Přestavlkách, Staré Vsi, Beňově, v Horní Moštěnici nebo také v Žalkovicích, v Němčicích, Lověšicích a jinde. Po třicetileté válce podle rejstříku usedlých obyvatel převažovalo jméno Odstrčil, které se časem u části obyvatel tohoto jména zjednodušilo na Ostrčil. Dále hlavně v minulosti faráři píšící matriky velmi rádi dávali některým příjmením zdrobněliny, bylo to možná proto, aby je oddělili, protože těch dotyčných bylo více. A tak udělali z Ostrčilů Ostrčilíky, z Bednářů Bednaříky, ze Skácelů Skácelíky, z Trchalů Trchalíky atd. Někteří si tuto zdrobnělinu ponechali a používali ji i nadále. Kdy se na číslo 21 dostali Ostrčilovi, můžeme jen odhadovat, mohl to být konec 17. století nebo začátek 18. století. Předtím zde bydlel pololáník Martin Vybíral. První prokazatelný předek dnešní rodiny byl František Ostrčil, narozený v roce 1686, zemřel 30. 1. 1738. Měl za manželku Kateřinu, dceru Václava Kašavského z Přestavlk, s kterou se oženil v roce 1709. Kateřina se narodila v roce 1690 a zemřela 14. 3. 1746. František Ostrčil měl bratra Mikuláše, narozeného v roce 1693. Podle matrik by se měl jmenovat jejich otec Václav Ostrčil. Dále zde byl syn Josef v přímé linii, narodil se v roce 1710 a zemřel 23. 7. 1775. Měl za manželku Magdalénu, dceru Václava Petříka, sedláka z Přestavlk. Narodila se v roce 1718 a zemřela v roce 1792. Svatbu měli 15. 2. 1740. Za svědky jim byli Havel Mahušek a Martin Skácel, oba z Dobrčic. Dětí spolu měli hodně. Anna * 1742, vdaná ve svých 21letech za Josefa Zavadila z Moštěnice, dále to byl Jan * 7. 2. 1745 + 12. 12. 1745, Veronika * 1746, Josef * 10. 2. 1749 (kmotr Matouš Pokorný, sedlák z Přestavlk), pokračovatel rodu, Martin * 1751 + 3. 3. 1754, Marina * 1754, Rozina * 1757, František * 1759, Marie * 1762, Jiří * 1765, Brigita * 1769. O většině těchto dětí není zpráv, kolik z nich přežilo dětský věk a dožily se dospělosti. Josef narozený 10. 2. 1749 pokračovatel na č. 21, se dožil 66 let, zemřel 22. 2. 1815 na mrtvici, měl za manželku Marinu, dceru Jiřího Kubíka z Lověšic, která se narodila v roce 1753 a zemřela v roce 1823. Svatbu měli 20. 11. 1770, světci byli Jan Václavek a Pavel Ostrčil, oba z Dobrčic. Spolu měli tyto děti: Brigita * 1772, + 20letá v roce 1792 na tyfus, Kateřina * 1773, vdaná v roce 1791 za Františka Vymětala, syna Tomáše, sedláka z Žalkovic č. 25. Ženich měl 24 let, nevěsta 18. Světci Martilík Václav z Dobrčic a Hlobil František ze Žalkovic. Dále to byl 1775 * Josef, zemřel 1776, Marie * 1776, Anna * 1779, vdaná 19. 6. 1798 za Macháčka Valeriána, 21letého syna Josefa, šenkýře z Kanovska, ona měla 18 let. Dále to byla Veronika * 1781, vdaná 18. 6. 1799 za Jana Dostála, syna Martina Dostála, sedláka z Beňova č. 28. Ženich měl 21 roků, nevěsta 18. Dále to byla v roce 1783 * Barbora, + 1785, v roce 1786 opět * Barbora, ta se vdala 6. 3. 1806 za 22letého Jiřího Krejčíře ze Žalkovic, když nevěsta měla také 18. Dále to byl Augustin narozený 28. 5. 1788, pokračovatel rodu na č. 21, Josef * 1791, + týž rok, 1793 * Klára, zemřela 1794 na neštovice a František * 1795, ten se oženil jako 23letý s Antonií, dcerou po zemřelém Augustinu Struškovi, mlynáři z Beňova č. 48, která měla 24 let. V roce 1835 dal mlynář František Ostrčil postavit smírčí kříž za zneuctění mladého děvčete, které žalo u mlýna trávu. Nešťastná dívka neunesla tuto pohanu a vzala si život. Skokem do vody se utopila. Již zmíněný Augustin narozený 28. 5. 1788 se oženil v roce 1809 s Františkou, dcerou Františka Hrubého, stoláře z Horní Moštěnice, která měla 19 let. Z manželství se narodily tyto děti: Rosálie *1811, +1819 spalničky, Barbora * 1813, +1817, Františka * 1815 vdaná 4. 10. 1836 za Josefa Zavadila sedláka z Moštěnice č. 67, který měl 29 let, Františka měla 21 let. Nějakou dobu bydleli v Dobrčicích na č. 21, kde se jim narodil v roce 1838 syn Augustin a v roce 1840 syn František. Pokračujeme dětmi Augustina a Františky. V roce 1818 * syn František, + 1822 na tyfus. 29. 6. 1820 se narodil syn Josef, pokračovatel rodu v přímé linii. V roce 1822 * Barbora, která se 6. 7. 1841 vdala ve věku 19let za Augustina Bartíka ze Staré Vsi, který měl 22 let. Nějaký čas také bydleli

v Dobrčicích na čísle 21, neboť se jim zde narodil syn František a to v roce 1847. V roce 1824 se Augustinovi a Františce narodila dcera Rosálie, která se 25. 8. 1846 vdala za Augustina Skácelíka, rolníka z Dobrčic č. 2, který měl 22 let. Pokračujeme Josefem narozeným 29. 6. 1820, ten se oženil s Františkou, narozenou 20. 1. 1820, dcerou Františka Mikulíka, rolníka za Věžek č. 16 a jeho manželky Veroniky, rozené Sumcové z Říkovic. Svatba byla 6. 6. 1841. Po svatbě bydleli ve Věžkách, kde se jim narodil syn Josef a to 4. 5. 1843 a syn František 20. 3. 1845. Ostatní děti se již narodily v Dobrčicích na čísle 21. V roce 1849 * Josefa, v roce 1851 * Františka, + 1854 na záškrt, v roce 1853 * Florián, v roce 1855 * opět Františka, + 1856,16. 10. 1858 se narodil Augustin, pokračovatel na č. 21 a nakonec v roce 1862 * Jan, zemřel jako malé dítě. Nejstarší syn Josef byl velmi nadaný, studoval na lékaře, později pracoval jako obvodní lékař v Praze na Smíchově, měl za manželku Eleonoru Píseckou, se kterou měl 4 syny, z nichž 2 byli také lékaři. Syn Otakar narozený 25. 2. 1879, zemřel 20. 8. 1935. Byl to známý hudební skladatel, pedagog, klavírista a šéf opery Národního divadla. Doktor Josef Ostrčil zemřel v Praze v roce 1897. Můžeme směle považovat Josefa Ostrčila za slavného dobrčického rodáka, i když se narodil ve Věžkách, protože vyrůstal v Dobrčicích. Druhý syn František narozený také ve Věžkách, bydlící v Dobrčicích na čísle 21 se oženil 24. 9. 1872 s Františkou, narozenou v roce 1850, dcerou Jana Plačka, pololáníka z Moštěnice a jeho manželky Antonie, dcery Františka Kužely, sedláka z Moštěnice č. 9. František zemřel 8. 2. 1933 v Žalkovicích jako majitel pololánu. Dcera Josefa, narozená v roce 1849 se jako 20letá vdala a to 27. 4. 1869 za Františka Březinu, pololáníka z Dobrčic č. 3, syna Jana Březiny a jeho manželky Petronily, dcery Josefa Plačka, sedláka z Moštěnice, který měl 22 let. Za svědky jim byli Ignác Uherek, sedlák z Dobrčic a Augustin Bártík, sedlák ze Staré Vsi. Podle certifikátu C. K. okresního úřadu v Přerově ze dne 2. 4. 1868 byl ženich složením zákonné osvobozovací taxy 1 000 zlatých osvobozen od vojenské povinnosti, což byly v té době obrovské peníze, svědčící o zámožnosti této rodiny. Josef Ostrčil byl velmi činorodý muž, neboť byl zvolen do výboru na první řádné valné hromadě 29. září 1872 při založení Prvního moravského pivovaru akciového se sladovnou v Přerově. Mimo jiné rolníky z okolí, kteří zde byli také zvoleni, to byl také František Skopalík, pokrokový rolník ze Záhlinic, zakladatel Hospodářské jednoty záhlinicko – kvasické, prvního zemědělského spolku na Moravě. Při schvalování stanov tohoto spolku 23.4 1861 byl mimo jiné zvolen i František Ostrčil mlynář v Beňově pocházející z tohoto domu. Na čísle 21 pokračoval v přímé linii Ostrčil Augustin, narozen 16. 10. 1858, syn Josefa Ostrčila. Ten měl za manželku Anežku, narozenou 18. 8. 1863, dceru Tomáše Sumce, pololáníka ze Žalkovice, jehož manželkou byla Josefa, rozená Klabalová ze Šelešovic. Svatbu měli v roce 1891. Spolu měli tyto děti: Marie Josefa * 1892, Marie * 25. 12. 1895, Vladimír * 1. 5. 1894 a Augustin Josef * 11. 4. 1902. V roce 1880 byl stále majitelem Josef Ostrčil, narozený 1820, dále zde byla jeho manželka Františka, syn Florián * 12. 6. 1853, který byl majitelem pololánu ve Staré Vsi, syn Augustin, který byl četařem u 3. pěšího pluku. Sloužily u nich 2 děvečky a 1 pacholek. Chovali 6 koní, 4 hovězí a 18 prasat. V roce 1900 byl již majitelem Augustin Ostrčil, narozený v roce 1858, jeho manželka Anežka, syn Vladimír a dcera Marie, ta zemřela 2. 8. 1904, dále zde žila i matka majitele Ostrčilová Františka, narozená 1820. Dále měli 4 koně, 6 kusů hovězího, 5 prasat a 30 kusů drůbeže. V roce 1921 byl stále majitelem Augustin Ostrčil, dále zde byla manželka Anežka, dcera Marie, synové Vladimír a Augustin. Sloužil zde čeledín Sumec Bernard ze Žalkovic a také Vrajová Marie z Kateřinek a Skopalová Vilemína z Beňova, coby služebné.

Později byl majitelem syn Augustina, také Augustin, narozený 11. 3. 1902, starosta obce hlavně ve válečné době. Zemžel poměrně mláde 10. 3. 1962 jako 60 letý. Měl za manželku Svatavu, dceru Josefa Machury, učitele na Národní škole v Dobrčicích. Svatava se narodila 26. 9. 1909 a zemřela 12. 3. 1982. Spolu měli 3 děti, dceru Svatavu (1929-2015), provdanou za Josefa Sopoucha z H. Moštěnice, syna Vladimíra narozeného 30. 5. 1931 a zemřelého 22. 4. 1983 bydlícího v Dobrčicích č. 28 a syna Jaromíra narozeného 25. 4. 1940. Tento bydlel v Přerově a po smrti své matky starý dům zboural a na jeho místě postavil nový dům. V současnosti obývá č. 21 Jaromír Ostrčil se svou manželkou Libuší, roz. Cigánkovou z Beňova.

Současná podoba domu, foto: J. Chlapečka

Antonín Netopil
bez stylistické a jazykové úpravy

Z činnosti obecních spolků

Klub seniorů

Dubnového posezení klubu seniorů, které se konalo dne 4. 4. 2017, se ještě účastnil i Karel Voltner, který nás náhle opustil v červnu letošního roku.

Foto: J. Chlapečka

Zájezd do Telče

V sobotu 3. června, se uskutečnil pod patronátem klubu seniorů v Dobrčicích zájezd do města Telč. Toto město je zapsáno na seznamu světového dědictví UNESCO. Část autobusu se zaplnila v Dobrčicích, odkud jsme vyrazili o půl sedmé do Přerova, kde nás čekala druhá skupina přihlášených. Tak, jak se na pořádný zájezd sluší, ani tomuto se nevyhnuly určité organizační zmatky. Zatímco jedna část skupiny v Přerově byla domlouvána k odjezdu již na šest a nemohla se autobusu již dočkat, jiní zase až na sedm a pro změnu jsme čekali my na ně. Nakonec ale všichni vzali vše s humorem a mohli jsme vyrazit k cíli naší cesty. Ta trvala trochu déle, protože jsme za Brnem sjeli příliš brzy z dálnice a pokračovali po cestách druhé a třetí třídy. Odměnou za to ale bylo poznání mnoha vesnic, které jsme mnozí z nás asi viděli poprvé.

Po příjezdu do Telče jsme se všichni společně odebrali na prohlídku zdejšího zámku. Ten byl původně gotickým hradem, na zámek ho přestavěl Zachariáš z Hradce. Proto najdeme na zámku prvky gotiky i renesance. Prošli jsme jednotlivé sály a kapli, někteří i zámeckou zahradu s kašnou. Zde se natáčela známá pohádka Pyšná princezna, ale prostory zámku posloužily k natáčení i několika dalších pohádek a filmů.

Po prohlídce jsme se většinou už ve skupinkách procházeli historickým centrem kolem náměstí Zachariáše z Hradce. Na tváři náměstí se za uplynulá staletí změnilo jen málo, neboť místní domy se udržují stále ve stejné podobě. Uprostřed náměstí jsme si prohlédli Mariánský sloup, který byl dokončen v roce 1720, a dvě překrásné kašny. Je zde bezpočet obchůdků s rukodělnými výrobky a suvenýry, cukrárny, pizzerie, kavárny a restaurace, kde jsme strávili chvíle oběda.

Foto: R. Zbořil

Krásné slunečné odpoledne bylo využito individuálně, například prohlídkou tří překrásných rybníků – Staroměstského, Ulického a Štěpnického, i když posledně jmenovaný je v současné době z důvodu rekonstrukce vypuštěný. Všechny tři rybníky jsou spojeny Telčským potokem a ve středověku prakticky znemožňovaly přístup do města. Odvážnější se vydali na prohlídku nedaleké rozhledny Oslednice, která slouží jako vysílač a je vysoká 36 metrů. Méně odvážní zůstávali kolem náměstí, kde ochutnávali zdejší pivo nebo výbornou zmrzlinu.

Koncem odpoledne pak ještě několik výletníků navštívilo místní technické muzeum, ve kterém byly k vidění staré automobily, motorky, kola, rádia, magnetofony, ale i kočárky, šicí stroje nebo dokonce zubařské křeslo z počátku minulého století. V podvečer jsme se vydali na cestu k domovu. Všichni účastníci zájezdu byli velmi spokojení a už se těší na další.

Roman Zbořil

Kulturní a společenské akce

Májka

Jako každý rok i letos na květnou neděli 9. dubna 2017 dobrčická děvčata obcházela po obci s májkou.

U každého stavení děvčata zazpívala mariánskou písničku, za co je hospodáři domu odměnili drobnými sladkostmi.

(red., foto: J. Chlapečka)

K botanické vycházce

V neděli 23. dubna 2017 se uskutečnila botanická procházka po Přestavlckém lese. Odborný výklad zajistil botanik Univerzity Palackého RNDr. Zbyněk Hradílek, který zájemce z řad občanů velmi podrobně a záživně seznámil s rostlinstvem v našem lese.

Pro mnohé účastníky bylo překvapující, kolik zajímavých druhů rostlin v lese roste. Termín vycházky byl záměrně zvolen v brzkém jarním období, kdy vegetace v lese je velmi bohatá a různorodá. Jistě se pokusíme na tuto akci navázat. Již nyní zvažujeme vycházku s mykologem za houbami, které rostou v našem lese a okolí.

(text a foto M. Ostrčil)

Den matek

Druhou květnovou neděli (14. 5.) odpoledne se jako tradičně konal v sále obecního úřadu Den matek.

Při příchodu obdržely všechny maminky růži a po krátkém přivítání starostou následoval program, který si připravily místní děti pod vedením Libuše Geršlové a Markéty Drtilové. Tyto s dětmi nastudovaly pohádkovou hru *O neposlušné princezně*. Vystoupení mělo mezi publikem velký úspěch.

(red., foto: J. Chlapečka)

Dětský den

Každoroční Dětský den uspořádal Sbor dobrovolných hasičů Dobrčice za přispění Obce Dobrčice a Klubu seniorů tentokrát trochu s předstihem, dne 27. 5. 2017. Pro děti byl připraven pohádkový les – cesta lesem, na které děti musely plnit různé úkoly a soutěže. Na následujících fotografií jsou zachyceny některé ze soutěží a atrakcí, které děti absolvovaly.

K večeru přijel zazpívat a pobavit se smíšený pěvecký sbor *Vokál* z Přerova.

Nechybělo tradičně dobré občerstvení a oheň.

(red., foto: J. Chlapečka)

Prasečí lodě

Již se stalo tradicí v polovině června pořádání *prasečích* lodí nebo neckiády. Z důvodu špatného počasí se letošní lodě jely až 24. června. Přeložení akce se však vyplatilo, neboť bylo krásné počasí. Kromě samotného závodu na lodi v převlecích se i letos konaly doprovodné disciplíny, a to soutěž v pití piva, gladiátorské zápasy, či lyžování na vodě. Večer se všichni bavili při reprodukované hudbě.

Přijela též delegace z Prahy.

Soutěž v rychlosti pití piva (foto: D. Franke).

(red., foto: J. Chlapečka)

Setkání obcí mikroregionu Moštěnka

V sobotu 24. května se na hřišti v Horní Moštěnici konalo setkání obcí mikroregionu Moštěnka. Hlavní částí programu setkání byly závody družstev obcí. Dobrčice po několika letech absence vyslaly letos do boje 8 svých zástupců, kteří se museli popasovat s nástrahami soutěží, které přichystali pořadatelé – slalom na čtyřmužné koloběžce, přesné házení pytlíkem do díry, puzzle na čas, přesný kop míčem do díry, nošení vajíček na lžíci, překážková štafeta s tunelem, přehazování vajíčka pomocí nataženého ubrusu a skákání v pytli. Dobrčické družstvo absolvovalo všechny soutěžní úkoly s nadšením a odhodláním. Díky tomu vybojovalo 2. místo se 42 body a za 1. místem, které osadil Beňov, zaostalo o pouhého 0,5 bodu. Gratulujeme našim závodníkům a můžeme se těšit i na další ročník.

Soutěžní tým Dobrčic. Zleva: Michal Rákos, Zuzana Hradilová, Petra Rozkošná, Bronislav Skopal, Eva Jurčíková, Tomáš Hradil, Marek Ostrčil, hosteska Katka, ležící Vanesa Skopalová a Eliška Rozkošná

Pokud se najdou ochotní dobrovolníci, tak v úvahu připadá možnost, že by obec Dobrčice mohla hostit setkání obcí mikroregionu v roce 2019.

(MO, foto: Alena Skopalová)

Nejbližší plánované kulturní společenské a sportovní akce

- ***Myslivecký dětský den***, výletiště na Koutech, sobota 15. července 2017.
- ***Dobrčické hody***, výletiště na Koutech, sobota 12. 8. 2017.
- ***Drakiáda***, polní cesta na Beňov, říjen 2017

Pozvánka

Noc s netopýry

V pátek **1. září** zveme všechny zvídavé milovníky přírody na setkání s pány noční oblohy. Pozvání přijal Josef Chytil, ornitolog Muzea Komenského v Přerově, který se také věnuje chiropterologii. V **19.30 se sejdeme u rybníka** a dozvíme se spoustu zajímavostí ze života netopýrů. Uvidíte odchyt netopýrů do sítí a dozvíte se o kroužkování. Přivezeme echolokátory a díky nim uslyšíte pro člověka jinak neslyšitelné netopýří hlasy. Představíme si některé z druhů netopýrů, které žijí v České republice a o kterých jsme psali také v knize o Dobrčicích. Připravený bude i zajímavý film Netopýři ve tmě.

V případě deště se uskuteční od 19.30 povídání s filmem a ukázkou handicapovaných netopýrů (budou-li právě v péči) v sále obecního úřadu.

Jana Kosturová

Příroda kolem nás

Pajasan žlaznatý *Ailanthus altissima* – „strom nebes“

„V Brooklynu roste strom. Někteří lidé mu říkají strom nebes. Ať kamkoli padne jeho sémě, vzniká z něho strom, který se dere vzhůru, jako by chtěl až do oblak. Roste v oplocených parcelách a z opuštěných hromad odpadků. Vyrůstá z mřížoví nad průduchy sklepů. Je to jediný strom, který roste z betonu. Roste a oplývá mízou, vydrží bez slunce, bez vody a zdánlivě i bez hlíny. Byl by uznáván za krasavce, kdyby jich nebylo tak příliš mnoho.“ Takto poeticky popsala spisovatelka Betty Smith pajasan žlaznatý. V příběhu chudé rodiny irských přistěhovalců z počátku 20. století jej využila jako analogii pro schopnost prosperovat v obtížném prostředí. **V naší obci je dominantou zeleného středu točny.**

Pajasan je starý cestovatel, pochází z východní Asie, odkud se vydal v 18. století do světa a osidluje všechny kontinenty tak čile, že patří mezi invazivní dřeviny. (U nás byl poprvé vysazený v roce 1803.) Jeho zákeřnost tkví v tom, že vytváří velké množství semen, která se šíří daleko vzduchem i vodou. Kořeny jsou schopné zadržovat vodu, proto roste i na suchých stanovištích. Úlomky kořenů rychle obrůstají a matečné rostliny vytváří mnoho výmladků, které strom vyživuje, ty pak dorůstají ještě rychleji a úspěšněji než semenáčky. Do okolí vylučuje kořeny rostlinné jedy, které zabraňují klíčení a růstu jiných rostlin. Jsou tak silné, že i výluh z nich likviduje jiné rostliny.

Pajasanu nevadí znečištěný vzduch ani půda, není náročný na její kvalitu a vlhkost, proto se vysazuje do měst a používá se k zarůstání různých rekultivovaných ploch. V mnoha městských oblastech proto získal i nelichotivé přezdívky - "ghetto palm", "stink tree" a "tree of Hell". Roste velice rychle, jednoletý semenáček doroste až do výšky 2 metrů. Potřebuje však dostatek světla. Není to dlouhověký strom, kořeny jsou náchylné k hnilobám, v kmeni se rychle vytvářejí dutiny a strom je lepší ve věku kolem 35 let z bezpečnostních důvodů vykácet. Přirozeně může růst až 50 let, pak usychá.

Foto: Jana Kosturová

Pajasan dorůstá výšky 25 metrů, má hladkou kůru, objem koruny vytvářejí zpeřené listy, dorůstající délky až 90 cm. Na bázi listů jsou žlázky, které vydávají stejně jako celá rostlina nepříjemný zápach, připomíná myšinu nebo zkažené oříšky. Šťáva z rozdrcených listů může vyvolat alergickou reakci. Pajasany jsou krásné v květu, v červnu a v červenci najdete stromy se samčími nebo jen samičími květy, což znamená, že je to dvoudomý strom. Samčích květů je více, intenzivně voní a lákají tak hmyz. Jejich pyl je silný alergen. Z lat samičích květů vznikají okřídlené nažky, které často vydrží na stromě až do příštího jara. Vzpomenete si, který z nich roste právě u nás?

samčí květenství

samičí květenství

plody na samičí rostlině

Doma v Číně je pajasan ceněný v tradiční čínské medicíně, pomáhá prý v léčbě rozličných neduhů, od psychických poruch přes malárii až po plešatost. Jeho použití zmiňují již v 8. století a dříve čínské lékařské texty. Listy tohoto stromu se živí housenky motýla martináče hedvábného, z jehož kukel se získává speciální druh hedvábí. Dřevo pajasanu odolává vlhkosti, po usušení je tvrdé, jako řezivo se ale hodně kroutí a praská. Využívá se na topení a pro stavební účely. Pajasan, opadavý listnatý strom z řádu mýdelníkotvaré a z čeledi simarubovité, je dočasným hostem v našem kraji, zákeřný i krásný zároveň. Až půjdete příště kolem, budete už o něm vědět víc.

Jana Kosturová

Rady pro zahrádkáře

Červen a červenec jsou dobou prvních sklizní. Pokud jsme začali s výsevy v březnu a seli rané odrůdy, můžeme již sklízet dřeňový hrášek – nejranější odrůdy jsou ke sklizni zhruba za šedesát dní – nebo mladou mrkvičku, vegetační doba těch nejranějších je 90 dní. Ředkvičky už můžeme mít v druhé nebo třetí vlně. U těch je doba okolo 30 – 35 dní. Z předpěstované sadby už máme kedlubny, saláty, první květák, brokolici, kapustu a též rané brambory. U rané karotky není dobré prodlužovat dobu jejího pobytu v zemi, nenaroste, začne po deštích praskat a už vůbec nemůžeme počítat s uskladněním. Nejchutnější je přímo ze záhonu, nebo krátkém uložení v chladničce. Při delším uskladnění ztrácí křehkost a chuť. Na skladování jsou určeny odrůdy pozdní, které vydrží i půlroční skladování. U rajčat je ovlivnění trháním poměrně malé, rajčata nasazují další květenství bez ohledu na to, jestli ta spodní zrají. U nich musíme přistoupit k obrácené věci. Aby lépe dozrála, musíme v období konce července či v srpnu rostlině v dalším růstu a kvetení radikálním způsobem zabránit. Papriky pro vyšší výnos sklízíme v technické zralosti, protože jejich dozráváním se zpomaluje vývoj a nasazování nových plodů. Vedle zeleniny, kterou můžeme vysívat po celé vegetační období, jsou druhy, které nesnášejí dlouhý den, nelze je vysívat na jaře, protože by vykvetly. Čas jejich výsevu přichází ve 3. dekádě června. Jsou to hlávkové čekanky, pekingské a čínské zelí. Mají krátkou vegetační dobu, takže spolehlivě do podzimu

narostou ke sklizni. Chceme-li pracovat s vyšší intenzitou, než je jen 1 sklizeň za rok, můžeme se nechat inspirovat některým s nabízených sledů rostlin na jednom záhoně. Tam, kde byly první rané kedlubny nebo salát, může přijít sadba celeru, výsev pozdní mrkve (na skladování i karotky pro přímou konzumaci), špenátu, červené řepy, fazolí na lusky. Tam kde bylo rané zelí, může přijít salát, kozlíček polníček nebo špenát. Na konci léta vysíváme tzv. zimní špenát, který nahradí letní pór, rajčata, ředkev, letní květák, okurky, cukety a dýně. Rané brambory jsou dobrou předplodinou pro kedlubny, květák, čínské či pekingské zelí, ředkev, ředkvičky, karotku. Raný hrášek může vystřídat červená řepa, kedlubny, ředkvička, salát, špenát. Velmi rané brambory dokážou narůst i z výsadby v 2. dekádě června. Také musíme počítat s místem na výsadbu ozimého česneku, popř. další ozimé zeleniny (kapusta, cibule, salát, špenát, kozlíček polníček, květák). Pokud neplánujeme druhou výsadbu, měli bychom zařadit do osevního postupu zelené hnojení. Nejen proto, že se díky němu může zvýšit obsah humusu v půdě, ale protože chrání před všemi formami eroze a vysychání půdy. Výsev by měl být realizován co nejdříve, aby rostliny vyrostly. Předpokladem úspěšného pěstování veškeré zeleniny je dostatek vody v době letních veder.

Antonín Netopil

Věděli jste?

… Sršeň obecná je naprosto mylně považována za nejnebezpečnější hmyz v tuzemsku. Patří naopak k nejmírumilovnějším zástupcům vos a žihadlo použije jen v krajním případě ohrožení hnízda. Navíc, její žihadlo, i když je o něco bolestivější, je 10 krát méně toxické, než včelí. Žihadlo mají, stejně jako všechny druhy vos, výhradně samičky.

… Největší porodnost na světě je v současnosti v nejchudších státech. V Mali a Nigeru je to 7,5 dítěte na jednu ženu, v Ugandě, Somálsku a Afghánistánu téměř 7 dětí na ženu. První evropský stát (resp. oblast) v žebříčku je až na 105. místě. Jsou to Faerské ostrovy (autonomní součást Dánska), kde se rodí v průměru 2,45 dítěte na jednu ženu.

… Nejmenší armádu na světě má Vatikán. Vznikla před 510 lety, a je tak zároveň nejstarší armádou. Tvoří ji 110 gardistů, a jakožto nejfotografovanější a nejbarevnější patří mezi nejkurióznější útvary. Stát se gardistou není vůbec snadné. Musíte být katolík se švýcarským občanstvím, svobodný, věk mezi 19 až 30 lety, výšku nejméně 174 cm a mít splněný švýcarský vojenský výcvik. Plat činí 1000 eur měsíčně, což pro Švýcary není nijak atraktivní, zdejší průměrná měsíční mzda dosahuje 4000 eur.

… Skořápka kokosových ořechů je tak pevná, že přežije bez úhony pád až z třicetimetrové výšky. Zásluhu má na tom nejsvrchnější část skořápky – kokosové lýko. Tvoří ho dřevnaté buňky sestavené do žebříkovitého tvaru. A díky tomuto uspořádání je síla nárazu odvedena všemi směry a kokos nepraskne. Vědci nyní bádají, jak využít podobného uspořádání v konstrukci staveb v oblastech častých zemětřesení. Kokosové lýko mimochodem stavaři jako přídavek do betonu v tektonických oblastech používají už dnes.

Připravil: R. Zbořil

Literární okénko

Dne 29. 6. si připomínáme sté výročí narození přerovského rodáka **Josefa Kainara**, českého básníka, textaře, dramatika a překladatele, ale také hudebníka, ilustrátora, výtvarníka a novináře, člena umělecké skupiny 42 a literární skupiny Ohnice.

Pochází z železničářského rodu z Přerova. Studoval gymnázium v rodišti, poté pak v Olomouci a v Hlučíně, kde maturoval. Byl nadané, téměř zázračné dítě, ale ze školy nosil převážně špatné známky; neučil se a utíkal. Nicméně roku 1938 začal na FF UK studovat češtinu a francouzštinu, studia po válce nedokončil.

Počátky jeho tvorby byly ovlivněny především existencialismem. Pro jeho dílo je typická ironie, někdy až hraničící s výsměchem. Dalším typickým znakem jeho tvorby je zpěvnost, možnost spojovat text s hudbou, hovorový, místy i vulgární jazyk, odpor ke konzervatismu. Snažil se o pravdivost svých veršů, znázorňoval hrubost světa, zacházel až do skepticismu. Jeho básně obsahují malé příběhy, které nutí čtenáře k zamyšlení. V 50. letech se v jeho poezii odrazilo budovatelské nadšení. Mezi jeho básnické sbírky patří: *Příběhy a menší básně, Osudy, Dvůr, Nové mýty* – tato sbírka obsahuje mj. i jeho nejslavnější báseň *Stříhali dohola malého chlapečka,* která byla také zhudebněna Vladimírem Mišíkem, *Lazar a píseň,* či *Moje blues.* Věnoval se též poezii pro děti. Je autorem jedné z nejvýznamnějších českých her *Ubu se vrací aneb Dršťky nebudou*.

Začátkem 40. let otextoval především písně amerických swingových klasiků (G. Gershwin, R. Rodgers, D. Ellington, H. Carmichael aj.). Kainar sám si některé svoje texty zhudebnil – a to velice dobře. Např. píseň *Černá kára, Starý mrtvý vrabec, Blues železničního mostu* aj. V 50. letech se hrál v rádiu americký šlágr Irvinga Berlina *Duben, první duben* (v originále Cheek to Cheek). Nahrávku pořídil Gustav Brom, který se úspěšně zhostil vokálního partu. Hitem se stala i další jeho píseň *Hvězdy jsou jak sedmikrásky nad Brnem*. Zásadním průlomem se ovšem stalo album amerických evergreenů natočených na konci 60. let opět orchestrem Gustava Broma.

Jeho texty v jazzové, beatové i folkové podobě výborně nazpívala řada interpretů: Vladimír Mišík s kapelou ETC a Flamengo, Michal Prokop s kapelou Framus Five, Eva Olmerová, Jiří Suchý, Karel Plíhal, Karel Hála, Jiří Jelínek, Waldemar Matuška aj. Roku 1972 vydal Supraphon dvě legendární rocková alba, a sice *Město ER* skupiny Framus Five a *Kuře v hodinkách* skupiny Flamengo. Posledně jmenované album si můžete poslechnout na svých chytrých telefonech přes qr kód:

Mimo svoji literární tvorbu také psal filmové scénáře a fotografoval. Zemřel dne 16. 11. 1971 v pouhých 54 letech. Jeho náhlá smrt v Dobříši je dodnes předmětem spekulací.

Z básnické tvorby:

Stříhali dohola malého chlapečka

Stříhali dohola malého chlapečka
kadeře padaly k zemi a zmíraly
kadeře padaly jak růže do hrobu
Železná židle se otáčela

Šedaví pánové v zrcadlech kolem stěn
Jenom se dívali Jenom se dívali
Že už je chlapeček chycen a obelstěn
V té bílé zástěře kolem krku

Jeden z nich Kulhavý učitel na cello
Zasmál se nahlas A všichni se pohnuli
Zasmál se nahlas A ono to zaznělo
Jako kus masa když pleskne o zem

Francouzská výprava v osmnáctsettřicetpět
Vešla do katakomb křesťanské sektičky
Smích ze tmy do tmy a pod mrtvý jazyk zpět
Je vždy kus masa jež pleskne o zem

Učeň se dívá na malého chlapečka
jak malé zvíře se dívává na jiné
Ještě ne chytit a rváti si z cizího
A už přece

Ráno si staví svou růžovou bandasku
Na malá kamínka Na vincka chcípáčka
A proto učňovy všelijaké myšlenky
jsou vždycky stranou A trochu vlažné

Toužení svědící jak uhry pod mýdlem
Toužení svědící po malé šatnářce
Sedává v kavárně pod svými kabáty
Jako pod mladými oběšenci

Stříhali dohola malého chlapečka
Dívat se na sebe Nesmět se pohnouti
nesmět se pohnouti na židli z železa
Už mu to začlo

Nové mýty (1946)

Tácek v prstech

Někteří lidi moc to uměj s dětma.
Ty haranti se jenom na ně třesou,
a strejčku sem, a strejčku tam,
a von nic nedělá,
cukroví nedá, von je nepoplácá,
von si je shání ze sebe jak mouchy,
a přec je pro ně
svatej Holahej.

To mě se děcka, řekl bych, až bojej.

Ve čtvrtek večer dlívám v Páráčků,
přemejšlím vo tom, tácek v prstech točím,
a pořád dokola.
Já přece nejsem dědek huňatá,
já nemám voči
jako černý špunty
od flašky s jedem,
nejsem krkavec,
a esli sem chtěl dvakrát koho zabít,
tož vy byste se nezvládli,
já ano.

Ale si myslím, jak ten tácek točím,
že příčina je mimo mě a jiná.
Já pro lidstvo sem votevřený okno
a do srdce mi sáhne,
kdo jen chce.

A jeden z takovejch, já řeknu, co si myslím,
v srdci mi něco nadosmrti zkazil,
něco z něj vzal,
tož se mě děcka bojej.
Kdybych měl já to sebemenší zdání,
kerej to byl, a možná taky kerá,
potřetí bych se
asi dobře nezvládl.

Největší štěstí, to je dycky to,
za kerý nemůžeš.
A neštěstí,
kerý sis nezavinil.

Lazar a píseň (1960)

Blues o děvčátku a labutích

Než umřelo prý řeklo to děvčátko
jediné slovo
A všichni se divili
Lékaři Primář I vrchní sestra se divila –
Než umřelo prý řeklo to děvčátko
Jediné slovo

Touha

Nebylo mu ani sedm roků
Pokoj devítka byl plný mlčení v tu chvíli
Ve vzduchu plul bílý člun
tažený labutěmi velmi ospalými
Pokoj devítka byl plný labutí
Všichni se divili
Ale kdo nosíte při sobě
příruční slovníček smrti víte
že na stránce té a té
to slovo se najde

Dokonce s poznámkou:
Povzdechnutí
obvykle poslední

Prosím vás
listujte potichu

Moje blues (1966)

Připravil: David Franke

Název: Dobrčické noviny, číslo 2, ze dne 30. 6. 2017
Redakční rada: šéfredaktorka Šárka Frankeová, zástupce šéfredaktorky Antonín Netopil, kronikářka obce Eva Zbořilová, techničtí redaktoři Roman Zbořil a Jaroslav Chlapečka, jazyková korekce a grafická úprava Šárka a David Frankeovi.
Místo vydávání: Dobrčice. GPS: Loc: 49°24'6.55'' N, 17°28'43.84'' E
Vydavatel: Obec Dobrčice, Dobrčice 4, IČ: 00636193, Tel.: 581 224 107, E-mail: obec.dobrcice@seznam.cz,
Web: www.dobrcice.cz. Cena novin: bezplatně.
Zaregistrováno pod číslem MK E – 19941.
Tisk JKV Trading, **vychází** čtyřikrát ročně – nákladem 140 výtisků.
Titulní a poslední stránka: pohled z dronu na obec, foto: studio *Falcon-Vision*, www.falcon-vision.cz, P. Jadrníček a Zd. Slavotínek